

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Програма підвищення кваліфікації
вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів закладів дошкільної освіти, закладів
загальної середньої освіти, логопедів закладів системи охорони здоров'я та
вчителів спеціальних шкіл і навчально-реабілітаційних центрів
«Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми
з особливими освітніми потребами»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології

(протокол № 8 від 25.08.2021 р.)

Завідувач кафедри

І.О. Корнієнко

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 7 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

програма підвищення кваліфікації вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів дошкільних, закладів загальної середньої освіти, логопедів закладів системи охорони здоров'я та вчителів спеціальних шкіл і навчально-реабілітаційних центрів.

«Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами»

Розробники:

викладачка кафедри практичної психології Л. А. Маруніч,

доцентка кафедри практичної психології, кандидат біологічних наук, К. М. Глазунова,

доцентка, кандидат педагогічних наук, директорка Угерської середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Стрийського району Львівської області І.І.

Кизима.

Загальні відомості

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку спеціальних педагогів та вчителів спеціальних і загальноосвітніх навчальних закладів у їх роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах спеціальних та загальноосвітніх закладів освіти з інклюзивною формою навчання відповідно до сучасних вимог та стандартів спеціальної освіти

Напрямок: забезпечення корекції, навчання, виховання та розвиток дітей з особливими освітніми потребами, зокрема:

1. Знання сучасних вимог, підходів до корекції і попередження порушень психофізичного розвитку з урахуванням нових наукових даних про психоневрологічні особливості таких дітей, складну структуру порушень, їх психофізіологічні механізми.
2. Розуміння цілей, принципів та завдань корекційного навчання дітей із ООП.
3. Пошук оптимальних і ефективних форм, методів, засобів та прийомів корекції розвитку дітей з різними вадами психофізичного розвитку.
4. Удосконалення уміння враховувати індивідуальні потреби й можливості дітей з вадами психофізичного розвитку та попереджати труднощі, які можуть виникнути в дітей у процесі навчання.
5. Оволодіння сучасними розвивальними, проєктивними та інтерактивними методиками в діагностичній та корекційній роботі педагога.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності

повинен знати:

- теоретичні основи та понятійний апарат курсу ;
- сучасні принципи та підходи до корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами
- сучасний стан вивчення , основні джерела та наукові публікації даного курсу;

Професійно-педагогічні компетентності

- орієнтуватися в сучасних інноваційних методиках навчання та корекції розвитку дітей з ООП.
- оцінювати різні підходи, концепції щодо корекційної роботи з дітьми із ООП.
- використовувати сучасні розвивальні та проєктивні методики в діагностичній та корекційній роботі.

- створювати корекційно-розвивальне середовище для дітей з особливими освітніми потребами;

Комунікаційна

- взаємодіяти з представниками інших професійних груп, які здійснюють навчання, виховання та реабілітацію дітей з особливими освітніми потребами.
- брати участь у дискусії з певної наукової чи фахової проблеми, у різних формах наукової комунікації;

Інклюзивна

- забезпечувати корекцію і підтримку в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами

Цифрова

- використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Обсяг: 30 годин.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна

Опис спецкурсу

Категорія слухачів	Характеристика спецкурсу
Вчителі-логопеди вчителі-дефектологи дошкільних, шкільних навчальних закладів та логопеди закладів системи охорони здоров'я.	Лекцій: 10 годин Практичні заняття: 19 годин Семінарські заняття (форум): 1 години

Очікувані результати :

У результаті вивчення курсу слухач:

1. Застосовує в своїй роботі сучасні принципи та підходи до корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами
2. Знає особливості ігрової діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку.
3. Демонструє вміння здійснювати діагностико-корекційну роботу з застосуванням інноваційних методик.
4. Вміє підібрати дидактичні, ігрові матеріали для корекції розвитку, пізнавальних процесів та комунікативних вмінь дітей ;

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: під час виконання завдань на практичних заняттях, опитування за допомогою постановки дискусійних запитань, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з опрацьовуваної теми.

Оцінювання у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсів.

Засоби навчання:

Інформаційно-методичні

1. Опорні конспекти
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.
3. Перелік основних термінів та понять зі спецкурсу.
4. Презентації
5. Відеозаписи корекційних занять.
6. Питання для самоконтролю.

Матеріально-технічні

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відео.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат

Тема: Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з ООП

2 год	Вступне , інтеграційно-мотиваційне заняття,		<i>Пр-2</i>	
4год	Модуль 1 Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з ООП		<i>Л-2, пр-2</i>	
8 год	Модуль 2	Варіант 1. Методи арт-терапії та їх використання в корекційній роботі	<i>МКР-1</i>	<i>Л-4, Пр.-2, Ф-2</i>
		Варіант 2 Методи ігрової терапії та їх використання в корекційній роботі		
6 год	Модуль 3	Інтерактивні методи навчання	<i>МКР-2,</i>	<i>Л-2 Пр-4</i>
4год.	Модуль 4. Актуальний педагогічний досвід			<i>Пр-4</i>
4 год	Модуль 5. Освітня політика	<i>Тематика від КОП</i>		<i>Л-4</i>
2год	Вихідне діагностування. Рефлексія.			<i>Пр-2</i>

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година)

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година)

Модуль 1 Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з ООП

Час за робочою навчальною програмою – 4 години (лекції 2год., практичні 2 год.)

Тема 1.1. Класифікація і характеристика сучасних інноваційних технологій в дефектології.

(лекція 2годин, практичні 2 год.)

План лекційного заняття

1.1.1 Класифікація сучасних інноваційних технологій в дефектології.

1.1.2 Характеристика розвивальних, проєктивних та інтерактивних методик.

План практичного заняття

1.1.3. *Вторинні порушення у дітей з ООП та можливості їх попередження і корекції за допомогою – розвивальних, проєктивних та інтерактивних методик*

Модуль 2. Варіант 1. Застосування методів арт-терапії в роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку

Час за робочою навчальною програмою – 8 години

Тема 2.1. *Характеристика основних напрямків арт-терапії (лекція, 2 години. Практичні 2години)*

План лекційного заняття

2.1.1. Класифікація методів арт-терапії та їх загальна характеристика (ізотерапія, малюнкові техніки, пісочна терапія, музикотерапія, танцювальна терапія, метод театралізації)

2.1.2. Мета, завдання та особливості використання арт-терапевтичних технік.

2.1.3. Діагностичне та корекційне значення арт-терапевтичних методів.

План практичних занять

2.1.4 Вимоги до побудови занять з використанням арт-терапевтичних технік.

2.1.5. Моделювання занять.

Тема 2.2. *Діагностичне та корекційне значення дитячого малюнку (лекція, 2 години, практичні 2 години)*

План лекційного заняття

- 2.2.1. Дитячий малюнок, як засіб для визначення актуальних станів дитини.
- 2.2.2. Характеристика основних стандартизованих технік дитячого малюнку.
- 2.2.3. Діагностичні та корекційні можливості дитячого малюнку.

План практичних занять. (форум)

- 2.2.4. Особливості вибору тематики дитячого малюнку. Огляд стандартних методик дитячих малюнків.
- 2.2.5. Вимоги до організації та проведення діагностичної роботи з дитячим малюнком.
- 2.2.6. Робота з методиками малюнків: «Людина, будинок, дерево», «Людина під дощем», «Неіснуюча тварина», «Малюнок сім'ї». Критерії оцінювання актуального стану дитини за малюнками. Можливості корекційної роботи з даними методиками.
- 2.2.7. Методика «Малюнок в кольорі». Діагностичне значення кольорів, які використовує дитина. Використання малюнків в кольорі в корекційній роботі.

Модуль 2. Варіант 2

Метод ігрової терапії в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Час за робочою навчальною програмою – 8 години

Тема 2.1. Закономірності формування ігрової діяльності у дітей (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 2.1.1. Поняття «гра». Діагностичне та корекційне значення ігрової діяльності дітей.
- 2.1.2. Етапи формування дитячої гри при нейротиповому розвитку.
- 2.1.3. Особливості ігрової діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку.
- 2.1.4. Взаємозв'язок гри дитини з розвитком її комунікативних та соціальних вмінь.
- 2.1.5. Керівництво грою.

Тема 2.2. Моделі ігротерапії, можливості їх використання в корекційній роботі (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 2.2.1 основні напрямки і функції ігротерапії.

2.2.2 Види ігор та їх завдання

2.2.3 Розвиток пам'яті, уваги, мислення засобами ейдетики

Тема 2.3. Використання методів ігрової терапії у роботі з дітьми з ООП (практичне 2 години, форум-2години)

План практичного заняття

2.3.1. Діагностика сформованості ігрової діяльності дитини.

Аналіз основних навичок у дітей, що формуються завдяки грі. Підбір ігрових технік для корекції гри у різному віці.

2.3.2. Поняття «сенсорна гра», «сюжетна гра», «сюжетно-рольова гра». Підбір ігрових технік для корекції ігрової діяльності дитини.

2.3.3. Поняття «дидактичні ігри і вправи».

2.3.4 Підбір дидактичних вправ з корекції пізнавальних процесів та комунікативних вмінь для дітей нейротипового розвитку та із нозологіями.

2.3.5. Побудова ігрового заняття.

Модуль 3. Інтерактивні методи навчання

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 3.1. Інтерактивні методи в корекційній роботі.

План лекційного заняття

3.1.1 Особливості використання інтерактивних методів в корекційній роботі з дітьми з ООП.

Тема 3.2 Тренінг, як метод інтерактивного навчання (практичні, 4 годин)

План практичних занять

3.2.1. Визначення мети, змісту і структури тренінгу.

3.2.2. Функції, завдання та основні риси тренера. Залежність успіху тренінгу від особистості тренера.

3.2.3. Основні техніки проведення тренінгу: різновидності криголамів, вправи «Карта ідей», «6 на 6 на 6», «Експерти», «Мозковий штурм», «Доповнення списку по колу», «Так, ні, утримався». Відпрацювання вправ у групі та обговорення особливостей їх застосування.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Організаційно-мотиваційне заняття	2		2	
Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1 Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з ООП	4	2	2	
Тема 1.1 Класифікація і характеристика сучасних інноваційних технологій в дефектології.	4	2	2	
Модуль 2. Варіант 1. Застосування методів арт-терапії в роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку	8	4	4	
Тема 2.1. Характеристика основних напрямків арт-терапії	4	2	2	
Тема 2.2. Діагностичне та корекційне значення дитячого малюнку	4	2	2	
Модуль 2. Варіант 2. Метод ігрової терапії в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	8	4	4	
Тема 2.1. Закономірності формування ігрової діяльності у дітей	2	2	-	

Тема 2.2. Моделі ігротерапії, можливості їх використання в корекційній роботі	2	2	-	
Тема 2.3. Використання методів ігрової терапії у роботі з дітьми з ООП	4	-	4	
Модуль 3. Інтерактивні методи навчання	6	2	4	
Тема 3.1. Інтерактивні методики в корекційній роботі.	2	2	-	
Тема 3.2 Тренінг, як метод інтерактивного навчання	4	-	4	
Модуль 4. Освітня політика	4			
Тема 4.1. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини		2		
Тема 4.2. Атестація педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація		2		
Модуль 5. Інтерактивні методики в корекційній роботі вчителя-дефектолога	4			
Тема 5.1. Інтерактивні методики з розвитку мовлення у дітей з ООП			2	
Тема 5.2. Методика підбору ігрового матеріалу з розвитку когнітивних процесів у дітей з ООП			2	
Вихідне діагностування, підведення підсумків	2		2	
Всього годин:	30	12	18	

Дистанційне навчання

Зміст модулів	Загальна к-сть годин	Онлайн-лекція	Практичне або лабораторне заняття	Тренінг	Демонстраційне заняття	Вступне заняття	Форум, чаг - дискусія	Вебінар	Консультація	Вхідний та вихідний контроль	Самостійна робота	Виконання завдань
Інтеграційно-мотиваційне заняття. Ознайомлення з програмою модуля та особливостями дистанційного навчання	2					1				1		
Модуль 1 Розвивальні, проєктивні та інтерактивні методики в корекційній роботі з дітьми з ООП	4	2	2									
Тема 1.1 Класифікація і характеристика сучасних інноваційних технологій в дефектології.	4	2	2									

Тема 2.2. Моделі ігротерапії, можливості їх використання в корекційній роботі	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 2.3. Використання методів ігрової терапії у роботі з дітьми з ООП	4	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Модуль 3. Інтерактивні методи навчання	6	2	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 3.1. Інтерактивні методики в корекційній роботі	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тема 3.2 Тренінг, як метод інтерактивного навчання	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Вихідне діагностування, підведення підсумків	2						1			1	0	0
разом	22	8	4	4		1	3			2	0	0

Список літератури:

1. Андрущенко М.В. Монтессорі-педагогіка і Монтессорі-терапія: Речь,2011.
2. Антощук Є.В. Вчимося запам'ятовувати- К.2001
3. Артпедагогіка та арттерапія в спеціальній освіті пос Медведєва Є. А., Комісарова Л. Н., Левченко І.Ю. . К.-2019
4. Гаврилов О.В. Особливі діти в закладі та соціальному середовищі. //Навч. посібник-Камянець-Подільський, Аксіома, 2009
5. . Грабенко Т.М., Зінкевич-Євстигнеєва Т.Д. Чудеса на піску. Пісочна ігротерапія
6. Дилео Д. Детский рисунок: диагностика и интерпретация - М: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001. — 272 с
7. Заморев С.И. От игры - к развитию личности / С.И. Заморев, С.В. Кудрявцева // Оздоровление детей в организованных коллективах: Практическое руководство / Под ред. С.Д. Соловей. – Спб: Ривьера, 2007.
8. А.А. Катаєва, Е.А. Стребелева Дидактичні ігри в навчанні дошкільників з відхиленням в розвитку Владос 2001.
9. Книщук Т.І. Ейдотехніка в корекційній роботі з дітьми –К.2017
- 10.Копитіна А.В. Арт-терапія: хрестоматія, 2001
- 11.Лэндрет Г.Л. Игровая терапия, искусство отношений [Текст] / Лэндрет Г.Л. – М.: Институт практической психологии,1998. – 368 с.
- 12.Лебедева Л. Д., Никонорова Ю. В., Тараканова Н. А. Энциклопедия признаков и интерпретаций в проективном рисовании и арт-терапии / Л. Д. Лебедева, Ю. В. Никонорова, Н. А. Тараканова. – 4-е изд. – СПб. : Речь, 2010. – 336
- 13.Мамайчук І.І. Психокорекційні технології для дітей з проблемами розвитку.Речь2010.
- 14.Маховер К. Проективный рисунок человека: [методика клинической диагностики личности] / Карен Маховер. – М. : Смысл, 1996. – 158
- 15.Нікуленков Н.М. Формування інноваційного корекційно-розвивального освітнього простору спеціальної школи. К. 2014.
- 16.Приходченко К.І. Методологія активної діяльності в навчанні та вихованні- Донецьк ДППО 2011
- 17.Потемкина О. Ф., Потемкина Е. В. Психологический анализ рисунка и текста / О. Ф. Потемкина, Е. В. Потемкина. – СПб. : Речь, 2006. – 524 с
- 18.Рібцун Ю.В. Професійний довідник вчителя-логопеда
- 19.Пожиленко Є.А. Чарівний світ звуків та слів
- 20.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії: шкатулка майстра, 2013
- 21.Технології соціально-педагогічної роботи : [навч. посібник] / за заг. ред. проф. Капської А. Й. – К., – 372 с.
- 22.Шапкова Л.В. Подвижные игры для детей с нарушением в развитии [Текст] / Шапкова Л.В. – СПб.: «Детство-пресс», 2002. – 160 с.
- 23.<https://psihol.jimdo.com>
24. <https://dytpsycholog.com>